

FITXA IDENTIFICATIVA

DADES DE L'ASSIGNATURA

Codi: 43330

Nom: Taller sobre el maltractament en l'àmbit familiar

Cicle: Màster Universitari Oficial

Crèdits ECTS: 1

Curs acadèmic: 2026-27

TITULACIONS

Titulació	Centre	Curs	Període
2151 - MU en intervencions psicològiques en àmbits socials	Facultat de Psicologia i Logopèdia	1	Segon quadrimestre

MATÈRIES

Titulació	Matèria	Caràcter
2151 - MU en intervencions psicològiques en àmbits socials	Avaluació i intervenció psicològica en família i infància	OBLIGATÒRIA

COORDINACIÓ

D'OCÓN GIMENEZ ANA MARIA

RESUM

El **Taller sobre maltractament en l'àmbit familiar**, de caràcter obligatori i amb un total d'1 crèdit ECTS, s'imparteix en el primer curs del Màster Universitari en Intervenció Psicològica en Àmbits Socials (MIPAS). El seu objectiu és proporcionar a l'alumnat una formació especialitzada en la detecció, comprensió i intervenció en situacions de maltractament infantil, abordades des d'una perspectiva integradora que té en consideració factors biològics, psicològics i socials.

Es tracta d'un taller teòric-pràctic en què s'aborden les diferents formes de maltractament infantil visibles e invisibles així com les seues conseqüències neurobiològiques i l'impacte que tenen en el desenvolupament integral de la persona menor d'edat. A més, es profunditza en el maltractament psicològic vinculat als processos de separació i divorci dels progenitors, analitzant com poden generar-se dinàmiques d'instrumentalització dels fills i interferències parentals que situen xiquets, xiquetes i adolescents en situacions de vulnerabilitat i estrès crònic. Aquestes experiències adverses afecten de manera significativa el vincle d'aferrament, comprometen la capacitat de regulació emocional i dificulten l'establiment de relacions interpersonals sanes, amb repercussions que poden perdurar en l'edat adulta.

CONEIXEMENTS PREVIS

RELACIÓ AMB ALTRES ASSIGNATURES DE LA MATEIXA TITULACIÓ

No s'ha especificat restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

ALTRES TIPUS DE REQUISITS

Es recomana que l'alumnat tinga nocions bàsiques sobre el vincle d'aferrament i el maltractament infantil. Així mateix, haurien d'haver-se cursat prèviament els mòduls de formació bàsica avançada del màster, ja que proporcionen un marc teòric i metodològic que facilita una millor comprensió i integració dels continguts abordats en aquest taller.

COMPETÈNCIES / RESULTATS D' APRENTATGE

2151 - MU en intervencions psicològiques en àmbits socials

Capacitat per treballar en equip sobre la base de la col·laboració, respecte per les diferències i resolució negociada de conflictes.

Conèixer i saber identificar els factors psicosocials relacionats amb la promoció del benestar psicològic i social de les persones, dels grups, de les comunitats i de les poblacions en general.

Entendre les bases biològiques dels processos psíquics i comportaments tant en el seu funcionament normal com patològic així com els principis i elements bàsics per a l'aplicació de tècniques d'intervenció aplicades a la salut física i mental.

Saber aplicar els coneixements adquirits i la seua capacitat de resolució de problemes en entorns nous o poc coneguts dins de contextos més amplis (o multidisciplinaris) relacionats amb l'àrea d'estudi de la intervenció psicosocial.

Saber seleccionar, dissenyar, adaptar i validar instruments de diagnòstic psicològic i social adaptats als sectors propis de la intervenció psicosocial.

Ser capaç d'identificar, analitzar i avaluar d'una manera crítica i reflexiva les necessitats, els problemes i les demandes socials de poblacions de risc i interès, propis de la intervenció psicosocial.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. Les experiències adverses en les primeres etapes de la vida

Classificació de les experiències de violència: visibilitzant el maltractament infantil en totes les seues formes. Perspectiva dimensional de les experiències adverses. Diferenciació entre trastorn d'estrés posttraumàtic (TEPT) i trastorn d'estrés posttraumàtic complex (TEPT-C) o trauma relacional.

2. Neurobiologia del maltractament infantil

Conseqüències neurobiològiques del maltractament infantil en el sistema nerviós central (SNC), sistema nerviós autònom (SNA), sistema endocrí i sistema immunitari. S'expliquen alteracions en estructures clau: circuit neuronal regulador de l'emoció.

3. El maltractament en la separació i el divorci dels progenitors

Esdeveniments estressants que poden experimentar les persones menors d'edat i que comporten que les seues necessitats no siguin ateses. Separacions i divorcis d'alta conflictivitat. Posicionament dels fills i filles respecte als seus progenitors: quin lloc ocupen en el conflicte parental? Instrumentalització infantil i interferències parentals: claus per a la detecció i la intervenció

4. Valoració psicològica dels progenitors i de les persones menors d'edat

Valoració de l'estat psicològic i de la competència parental en contextos de separacions i divorcis d'alta conflictivitat. S'introdueix el model de competència parental de Jorge Barudy i Maryorie Dantagnan (2010), amb especial atenció a les capacitats d'aferrament i empatia. Avaluació psicològica de xiquets, xiquetes i adolescents, amb atenció al vincle d'aferrament (manifestacions emocionals i conductuals de l'aferrament segur, evitatiu, ansiós-ambivalent i desorganitzat). Eines per a valorar el dany psicològic derivat de situacions de maltractament infantil.

VOLUM DE TREBALL (HORES)

ACTIVITATS PRESENCIALS

Activitat	Hores
Seminari	5,00
Pràctiques a l'aula	2,00
Laboratori	3,00
Total hores	10,00

ACTIVITATS NO PRESENCIALS

Activitat	Hores
Assistència a altres activitats	0,00
Elaboració de treballs individuals o en grup	5,00
Estudi i treball autònom	0,00
Preparació de classes	5,00
Preparació d'activitats d'avaluació	5,00
Resolució de casos pràctics	0,00
Total hores	15,00

METODOLOGIA DOCENT

La metodologia docent serà diversa i combinada, i inclourà tant l'exposició de continguts teòrics com la visualització de vídeos que il·lustren o permeten identificar els conceptes treballats, així com la realització de dues pràctiques senzilles a l'aula orientades a l'aplicació dels coneixements adquirits.

AVALUACIÓ

L'avaluació del taller es realitzarà mitjançant l'anàlisi d'un cas pràctic 'basat en un cas real' que permetrà aplicar els coneixements adquirits durant els dos seminaris. L'ús d'eines d'intel·ligència artificial o d'altres suports tecnològics haurà d'estar degudament justificat i documentat en l'annex corresponent. La utilització d'aquestes eines sense la justificació esmentada implicarà el suspens automàtic de l'activitat. Com a requisit mínim, s'exigirà l'assistència a almenys un dels dos seminaris. La no assistència haurà d'estar degudament justificada mitjançant documentació. En cas de no complir aquest mínim d'assistència, l'estudiant haurà d'acudir a la segona convocatòria.

Per a poder optar a una qualificació superior a 8 en l'avaluació del taller tant en primera com en segona convocatòria serà obligatòria l'assistència als dos seminaris. El suspens del cas pràctic en primera convocatòria serà recuperable en segona convocatòria, mitjançant l'entrega d'un nou cas pràctic que serà diferent del presentat en la primera.

BIBLIOGRAFIA

Referències Bàsiques:

- Mesa-Gresa, P., Moya-Albiol, L. (2011). Neurobiología del maltrato infantil: el ciclo de la violencia. *Revista de Neurologia*, 52 (8), 489-503.

Referències complementàries:

- Gonzalo Marrodán, J.L. (2018). Cuando mi corazón tiembla. Cuento para explicar la separación de los padres y seres queridos. Madrid: Editorial Sentir.
- Tejedor Huerta, A., Molina Bartumeus, A., & Vázquez Orellana, N. (2013). PIVIP. Programa de Intervención para Víctimas de Interferencias Parentales. Madrid: Editorial EOS.
- Martínez de Mandojana Valle, I. (2021). Pero a tu lado. De la parentalidad positiva a la crianza terapéutica. El Hilo Ediciones: Madrid